

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XVII. Inter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

alendum, tunc dici potest, quod Episcopus, si in culpa aliqua fuit, ejusque hæredes ex patrimonialibus alere cogantur.

CAPITULUM XVII.

Inter.

PARAPHRASIS.

H. & G. Canonici resignarunt præbendas suas, causâ permutationis, quæ auctoritate Papæ fieri deberet; verum Episcopus Laudunensis præbendam, quæ erat dicti G. Magistro I. P. contulit, cum tamen juxta formam permutationis, & Pontificis mandatum, conferenda esset ipsi H. Quam ob rem cum inter P. & H. contentio orta esset, Papa Cælestinus III. quæ acta fuerunt, retractavit. Hic autem Successor ejus Innocent. III. mandat Episcopo, ut nulli deinceps vacantem, vel vacaturam præbendam conferat, donec Magister P. beneficium assecutus sit, adeo ut irrita esse debeat collatio alteri facta; decet enim, ut qui præbendam alicui, quam de jure non potuit, assignavit, eam, quam de jure potest, assignet, ne alioquin delusisse videatur.

SUMMARIUM.

1. Beneficia, quæ causa permutationis in manu Ordinarij resignantur, alijs conferri non debent, nisi resignantibus.
2. Conferens alicui ignorantem, & bonam fidem habentem beneficium, quod conferre se non posse scit, debet ei, cum primum potest, aliud beneficium conferre.
3. Valet Collatio præbendæ, si facta fuit illi, qui posterius v. g. in Canonicum receptus est.

Notandum primò. Beneficia, quæ in manu Ordinarij resignata sunt, causâ permutationis, alijs conferri non possunt, nisi permutantibus. Ratio est, quia permutantes non omnino absolute resignant,

sed cum adjecto modo; ut permutantibus conferantur beneficia resignata. Quia tamen ea ita resignata verè vacant, eò quod titulus & possessio per renunciationem abdicata sunt, sicuti ex communi docet *Flaminus lib. 11. q. 5. n. 20. p. 3. & c. unico de rerum permutatione in 6.* ideo olim dubitarum fuit, num collatio beneficij facta alteri, ipso jure irrita esset, quod dubium postea sublatum est in *Clement. unica eodem tit.* atque decretum, ut beneficij permutati collatio facta alteri, præter permutantes, nullius roboris existat.

Notandum secundò. Si collator alicui ignoranti, & bonam fidem habenti beneficium conferat, quod scit se conferre non posse, debet, cum primum potest, ei aliud beneficium validè conferre. idem habetur in *c. 3. causa 7. q. 1. ubi Gl. ait, si concedo alicui Ecclesiam, quæ ab eo evincitur, debeat ei aliam concedere, nam adjuvari nos beneficio, non decipi oportet. L. in commodato 17. S. sicut ff. commodati.*

Obijciunt. Quod donator, si rem donavit, statim tradendo, de evictione non tenetur, secus si à promissione excepta est donatio, sicuti tradit *Gl. recepta in L. ad res. 62. ff. de adilio edicto & DD. in L. 2. C. de evictionibus.* atqui collatio beneficij potius traditionem continet, quam promissionem, cum proviso jus in re, & quasi dominium per eam acquiritur debeat. Resp. Collationem beneficij non esse propriè donationem, cum ad eam faciendam, saltem indeterminate, non autem respectu certæ personæ, collator obligatus sit, sicuti bene notavit *Gl. in c. relatum 9. V. liberaliter hoc tit.* & ideo secundum æquitatem specialiter decretum fuit, ut si collator alicui, quod non potuit, beneficium scienter contulit, aliud quod potest, conferre mox teneatur, ne eum beneficio suo delusisse censeatur. Accedit, quod etiam liberalis donator donatario de dolo obligatus sit, sicuti docet *Gl. in cit. L. ad res argum. l. 1. C. de jure dotium.*

Corollarium. Si collatores præbendam non conferant illi, qui prius receptus fuit in Canonicum, sed posterius recepto, aut extraneo, valet collatio, *argument. cit. c. relatum & c. dilectus 27. hoc. tit.* Sed Collatores Canonico prius recepto interim, donec præbendam acquirat, providere debent ex Ecclesiæ rebus, prout docet *Innocent. in c. statuimus de majoritate. Abb. hic. n. 6. argument. cit. c. dilectus.*

CAPITULUM XVIII.

Cum jam dudum.

PARAPHRASIS.

Cum in discordia electus esset Joannes in Præpositum Ecclesiæ Siclunensis, quidam Canonicus opposuit se coram Innocent. III. multa proponens contra Joannem, videlicet quod plures dignitates, & beneficia obtineret, non sine ambitionis, & avaritiæ vitio, & quod his non contentus ad dictam præposituram se ingrat, & ingesserit; item quod intrusus ante confirmationem acceptam ministrare præsumperit; imò etiam post confirmationem cassatam à iudicibus posterioribus. Eapropter mandat Papa Episcopo Tornacensi, ejusdemque Ecclesiæ Cantori, si causâ cognitâ repererint, Joannem plures dignitates, vel præbendas obtinere, vel aliud ex objectis, quod ad electionis cassationem sufficere possit, verum esse, tunc Joanni super præpositura silentium imponentes, Ecclesiam Siclunensem ab impetitione illius absolvant, quia multa per patientiam tolerantur, quæ, si deducata fuerint in iudicium, exigente justitia tolerari non debent.

SUMMARIUM.

1. Qui sine legitimo titulo se immiscet administrationi beneficii, intrusus dicitur.
2. Multa tolerat Superior, & motu proprio non emendat, de quibus tamen

si per querelam ad eum deferantur, ad instantiam partis justitiam administrare debet.

3. Et hinc non omnis taciturnitas Superioris, approbationem hujus inducit.

Notandū primò, Qui sine legitimo titulo (v.g. ante Superioris confirmationem, tamen electus sit) ministrat in beneficio, sive ejus juribus, & officijs exercendis se immiscet, vocari solet intrusus; quod vitium intrusionis ei obest ad hoc, ut postea idem beneficium legitime consequi non possit, nisi factâ intrusionis mentione, prout *Abb. notat, & docet lib. 4. matr. 2. c. 15. n. 3.*

Notandum secundò, Superior multa tolerat, atque motu proprio non emendat; sin autem quispiam querelam deserat, iudiciumque perat, tunc ad instantiam partis cogitur justitiam administrare. Hic est sensus verborum hujus Capituli finalium, per quem Pontifex occurrit tacite objectioni, quod multi ad plures dignitates, aut beneficia (quorum unum, aut pauciora, ad sustentationem vitæ sufficerent) promoveantur, & tamen promotio eorum Apostolicâ Authoritate non impediatur, aut cassetur: id enim verò ideò fit, quia tamen si Papa fortasse sciat hæc, tamen non approbat, quamvis etiam per authoritatem suam non impediatur, sed per patientiam toleret, donec causa in iudicium deducatur, ut ex officio teneatur inplorantibus justitiam ministrare.

Corollarium. Non omnis Superioris taciturnitas seu tolerantia dispensationem, aut consensum approbativum inducit, nam interdum ideò tacet, & dissimulat, quod facile impedire non possit; quare talis tolerantia permissiva tantum est, non approbativa. Ita *Gl. finalis hic, & videri possunt Hostien. Ioan. And. Abb. in fine capituli.*